

Business Debate on TV	
Thursday:	19:15 new 22:30
Saturday:	8:15 15:15 18:15
Tuesday:	10:15 21:00 <small>night repeat</small>

“ဒီဗွီဘီ စီးပွားရေးဒီဘိတ်” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗွီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗွီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

ဒီတပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
 “သစ်တောပြုန်းတီးမှုကစီးပွားရေးကိုဘယ်လောက်ထိခိုက်နေလဲ ?” ဖြစ်ပါတယ်။

အမှတ် - ၄၅၄၊ ဂုလွာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့် ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ၊ အကြံပေးလိုတာ၊ မေးမြန်းလိုတာရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် +၉၅၉၅၉၈၆၅၉၄၀ နဲ့ debate@dvb.no
 ကိုဆက်သွယ်မေးမြန်းနိုင်ပါတယ်။

သစ်တောပြုန်းတီးမှုက စီးပွားရေးကို ဘယ်လို ထိခိုက်နေလဲ (ယမင်းမြတ်အေး)

သယံဇာတနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ဧရိယာ ၅၈ % ရှိခဲ့ရာကနေ ၂၀၁၀ မှာတော့ ၄၇ % အထိကျ ဆင်းသွားပါတယ်။ ဒါထက်ပိုပြီး ၂၀၁၀ နဲ့ ၂၀၁၅ ကြားကာလမှာ သစ်တောပြုန်းတီးမှု သိသိသာသာမြင့် တက်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒီကာလအတွင်း တစ်နှစ် ပျမ်းမျှ ဆုံးရှုံးမှုက ၅၄၆၀၀၀ ဟက်တာလောက်ရှိနေတဲ့ အတွက်အခုအချိန်မှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာ့သစ်တောပြုန်းတီးမှု တတိယအများဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်လာ ပါပြီ။

မြန်မာနိုင်ငံဟာ သစ်အမယ်စုံ ပေါက်ရောက်တဲ့နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ အမြစ်မီးတောတွေရှိသလို တောင်ပေါ်သမုဒိုင်းအမြစ်မီးတော ၂၅%၊ မုတ်သုန်အမြစ်မီးတောက ၁၆%၊ ခြောက်သွေ့တောက ၁၀% ဝန်းကျင်လောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ သစ်တောပြုန်းတီးလာရတဲ့ အကြောင်းရင်းတွေထဲမှာလူဦးရေတိုး ပွားလာမှု၊ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့လာမှုတွေ ပါဝင်ပေမယ့် အဓိကအကြောင်းရင်းကတော့ တရားမဝင်မောင်ခို ထုတ်လုပ်မှုတွေကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုတရားမဝင်ခိုးထုတ်မှု မြင့်တက်လာတာဟာ အိမ်နီးခြင်းနိုင်ငံ အချို့ရဲ့ သစ်တော ထိန်းသိမ်းရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တင်းကြပ်တဲ့ ပေါ်လစီတွေကြောင့်လည်းပါဝင်တယ်။

ဥပမာ တရုတ်နိုင်ငံနဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံတွေမှာ သစ်တစ်ပင်ခုတ်ရင် သေဒဏ်အထိ ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါတွေရဲ့ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်သစ်ခိုးထုတ်မှုဟာ မြင့်တက်လာ ခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် တရုတ်မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက်ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၅ မှာ တရုတ်နိုင်ငံသား ၁၅၅ ဦး တရားမဝင် သစ်ခိုး ထုတ်မှုနဲ့ ပက်သက်ပြီး ကချင်ပြည်နယ်မှာ အဖမ်းခံခဲ့တဲ့အမှု ကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် သိနိုင်ပါတယ်။ နယ်စပ်တစ်လျှောက်တိုက်ပွဲတွေဖြစ်နေတာ၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုမရှိတာနဲ့ လာဘ်ပေး လာဘ်ယူမှုတွေကြောင့် သစ်မောင်ခို ခိုးထုတ်တာတွေလည်းမြင့်တက်နေပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းမှာရှိတဲ့ ဝန်ထမ်း ၇၀၀ ကျော်ကို သစ်မောင်ခို ခိုးထုတ်မှု နှင့် ဆက်စပ် နေတယ်လို့ လည်းသိရပါတယ်။

အလားတူပဲ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အဓိကကျွန်းသစ်တွေ ပေါက်ရောက်ရာဒေသဖြစ်တဲ့ ပဲခူးရိုးမဒေသ မှာဆိုရင်လည်း အလွန်အကျွံသစ်ထုတ်ယူမှုတွေကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုတွေနဲ့ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်းကတော့ ၂၀၁၇-၁၈ ဘဏ္ဍာ ရေးနှစ်မှစပြီး သစ်ထုတ်လုပ်မှု ၁၀ နှစ်ကြာ ရပ်နားထား မယ်လို့ပြောကြားထားတာရှိပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာစစ်အာဏာရှင်စနစ်တစ်လျှောက်လုံး သစ်ထုတ် လုပ်သူအများအပြားက တရားဝင် သတ်မှတ်ထားတဲ့ပမာဏထက် ကျော်လွန်ထုတ်ယူခဲ့ကြတာပါ။ အဲဒီအထဲမှာ စစ်ဘက် တာဝန်ရှိသူ အချို့တောင် ပါဝင်ပတ်သက်နေတယ်လို့ သိရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ တဝှမ်းလုံးမှာ ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ကနေ ဇွန်လ နောင်ပိုင်းအထိ တရားမဝင် သစ် ၁၂၈၄၄ တန် ဖမ်းဆီးရမိခဲ့တယ်လို့ သယံဇာတနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ကိန်းဂဏန်းတွေအရ သိရပါတယ်။ အများဆုံးဖမ်းမိတာကတော့ ကျွန်းသစ်နှင့်သစ်မာတွေ ဖြစ်ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်း အတွင်း ဖမ်းဆီးရရှိမှု အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်ကိုင်းတိုင်းမှာ တရားမဝင်သစ် ၃၄၅၀ တန်နီးပါး၊ ကယားပြည်နယ်မှာ ၂၁၇၈ တန် ကျော်နှင့် ပဲခူးတိုင်းမှာ ၁၄၀၆ တန် အများဆုံး ဖမ်းမိထားခဲ့တယ်လို့ သိရပါတယ်။ လက်ရှိ NLD အစိုးရရဲ့ သယံဇာတနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး ဦးအုန်းဝင်း က ၂၀၁၇ ခုနှစ် မတ်လ မှာ သစ်ထုတ်လုပ်တာကို တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ တားမြစ်သွားမယ်လို့ ကတိပြုထား တာလည်း ရှိပါတယ်။

တဖြေးဖြေး အရှိန်ရလာတဲ့ သစ်တောပြုန်းတီးမှု

၂၀၁၇ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်တဲ့ ADB ရဲ့ အစီရင်ခံစာမှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပြည်ပ ပို့ကုန်ကျဆင်းနေရတဲ့အကြောင်းနဲ့ သစ်တောထွက်ပို့ကုန်တွေ ကျဆင်းနေတာဟာလည်း ပြည်ပပို့ကုန် ကျဆင်းရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းတစ်ခုဖြစ်တယ်လို့ ဖော်ပြထားတာတွေရပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်တဲ့ EIA (The Environmental Inves- tigation Agency) ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရဆိုရင် ၂၀၀၀ ခုနှစ်ကနေ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာ့ ပြည်ပ သစ်တင်ပို့မှုရဲ့ ၂၈ % လောက်သာ တရားဝင် တင်ပို့ခဲ့တာဖြစ်ပြီး ၇၂ % ဟာ တရားမဝင်လမ်းကြောင်းက သွားနေတဲ့ အကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနကို ကိုးကားပြီး ဖော်ပြထားပါတယ်။

EIA ရဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်အရ ၂၀၀၁ ကနေ ၂၀၁၃ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံကနေ တရားမဝင် တင်ပို့ခဲ့တဲ့ သစ်တန်ချိန် ကုစဓိတာ ၁၆ ဒသမ ၃ သန်း ရှိနေပြီးတော့ ဒီလို တရားမဝင်တင်ပို့ ခဲ့တဲ့ သစ်တွေရဲ့ တန်ဖိုးဟာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ ဘီလျံ နီးပါး လောက်ရှိတယ်လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီပမာဏဟာ ၂၀၁၃-၁၄ ဘဏ္ဍာနှစ် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပညာရေး ဘတ်ဂျက်ရဲ့ ၄ ဆလောက် ရှိတဲ့အကြောင်းလည်း ထောက်ပြထားပါတယ်။

အထူးသဖြင့် မြန်မာ့တပ်မတော်နဲ့ ကချင် လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KIA) တို့ကြား အပစ်အခတ်ပြန်လည် စတင်ခဲ့တဲ့ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လက စပြီး တရုတ်-မြန်မာနယ်စပ်တစ်လျှောက် သစ်ခိုးထုတ်မှုတွေ မြင့်တက်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ် NLD အစိုးရလက်ထက်ရောက်တဲ့အခါမှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံက သစ်တောတွေကုန်သလောက်ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒီလိုတရားမဝင်မောင်ခို စီးထွက်နေတာတွေ ဟာ မြန်မာစီးပွားရေးနဲ့ လူမှု ပတ်ဝန်းကျင် အပေါ်မှာ တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း သွယ်ဝိုက်ပြီးသော် လည်းကောင်း ထိခိုက်မှုရှိနေတာ အမှန်ပါပဲ။

စီးပွားရေးအပေါ်ရိုက်ခတ်မှု

မြန်မာနိုင်ငံမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သစ်တောပြုန်းတီးမှုတွေကြောင့် သစ်အလုံးလိုက်ပြည်ပတင်ပို့မှု ကို ၂၀၁၄ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့မှစကာ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်ကတည်းက ပိတ်ပင်လိုက်ပါတယ်။ ပြည်ပကိုတင်ပို့ မယ်ဆိုရင်တော့ ခွဲခြမ်းတွေသာ တင်ပို့ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ လက်ရှိ NLD အစိုးရလက်ထက် မှာလည်း ဒီပေါ်လစီကိုပဲစွဲကိုင်ဆဲပါပဲ။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၆ ခုနှစ် မေလမှာ အမေရိကန်အစိုးရက မြန်မာ့သစ်လုပ်ငန်း (MTE) အပါအဝင် အင်တာပရိုက် ခုနှစ်ခုကို စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုကနေ ရုပ်သိမ်းပေးလိုက်ပါတယ်။ အီးယူရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံအ ပေါ်ထားတဲ့ပိတ်ဆို့မှုကိုတော့ ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကတည်းက ဖယ်ရှားပေးခဲ့တာပါ။ ဒါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သစ်ခွဲခြမ်းတွေ၊ သစ်ပါးလွှာတွေကို အီးယူဈေးကွက်၊ အမေရိကန်ဈေးကွက်ကို ပြန်လည်တင်ပို့ဖို့ အခွင့် အလမ်းတွေ ပြန်ပွင့်လာတယ်လို့ပြောရမှာပါ။

ဒါပေမယ့်လည်း မကြာသေးခင်ကဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ ဒိန်းမတ်နဲ့ဆိုင်နိုင်ငံတွေရဲ့ ဥပမာတွေဟာက လည်း မြန်မာနိုင်ငံက သစ်တွေကို အီးယူက ဝယ်ယူဖို့ လက်တွန့်သွားစေတဲ့ အကြောင်းရင်းတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ မြန်မာ့သစ်တွေကို တင်သွင်းနေတဲ့ ဒိန်းမတ် သစ်ကုမ္ပဏီ Keflico ဟာ ဥရောပသမဂ္ဂရဲ့ သစ်တင်သွင်း မူစည်းမျဉ်း (European Union Timber Regulation-EUTR) ကို ချိုးဖောက်တယ်လို့ EIA ကတင်ပြခဲ့ပြီးနောက် ဒိန်းမတ် အာဏာပိုင်တွေက ပြီးခဲ့တဲ့ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့မှာ ပိတ်ပင်လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သစ်တင်သွင်းမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံက ဒုတိယမြောက် ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်က လည်း ဆွီဒင် သစ်ကုမ္ပဏီ ဖြစ်တဲ့ Almitra Nor- dic ကို ဆွီဒင် အာဏာ ပိုင်တွေက ဥရောပသမဂ္ဂရဲ့ သစ်တင်သွင်းမှု စည်းမျဉ်း (EUTR) ကို ချိုးဖောက်မှုနဲ့ အရေးယူ ခဲ့ပါတယ်။

တကယ်တော့ ဒီအခြေအနေတွေဟာ လက်ရှိသစ်တောပြုန်းတီးမှုအနေအထားနဲ့အစဉ်အ လာမကောင်းခဲ့တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေကို အခြေတည်ပြီး ဖြစ်လာခဲ့တဲ့ အကျိုးရလဒ်ဆိုရင်မှာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သစ်တောတွေ အရှည်တည်တံ့နိုင်ပြီးမလားဆိုတာနဲ့ သစ်တောပြုန်းတီးမှုတွေက မြန်မာစီးပွားရေးကို ဘယ်လို ရိုက်ခတ်မှု ရှိနေလဲဆိုတာကို ဒီတစ်ပတ် DVB စီးပွားရေး ဒီဘိတ်မှာဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ် ပါတယ်။